

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Řešení Sodova problému užitím SPH metody
Jméno autora:	Tomáš Halada
Typ práce:	bakalářská
Fakulta/ústav:	Fakulta strojní (FS)
Katedra/ústav:	Ústav technické matematiky
Oponent práce:	Doc. Ing. Jiří Fürst, PhD.
Pracoviště oponenta práce:	Ústav technické matematiky, FS ČVUT v Praze

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	mimořádně náročné
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Zadání vyžadovalo od studenta značnou dávku samostatnosti.	

Splnění zadání	splněno
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Zadání bylo bezesbýtku splněno.	

Zvolený postup řešení	vynikající
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
Postup řešení plně odpovídá zadanému problému.	

Odborná úroveň	A - výborně
<i>Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.</i>	
Práce se zbývá užitím SPH metody pro řešení problému proudění stlačitelné tekutiny. Jedná se o náročný problém jak z hlediska vlastností fyzikálního a matematického modelu, tak z hlediska korektního matematického popisu. Ten rozhodně přesahuje rozsah znalostí požadovaných od absolventů bakalářského studia. Z tohoto důvodu navrhuji hodnocení A a to i přes určité nedostatky zmíněné v závěrečném komentáři.	

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce	A - výborně
<i>Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.</i>	
Práce je napsána srozumitelným jazykem bez většího množství chyb či překlepů. Práci lze formální stránce vytknout pouze pár drobných detailů: <ul style="list-style-type: none"> • V grafech 5.12 a dále je v popisku 2x SPH přičemž graf obsahuje pouze jednu sadu dat z SPH metody • Překlep (?) ve jménu Rychtmyer (správně Richtmyer) • Nevhodně zvolený obrázek 1.1. Obrázek nijak nenaznačuje rozdíl mezi Lagrangeovskou a Eulerovskou sítí. 	

Výběr zdrojů, korektnost citací	A - výborně
<i>Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.</i>	
Citace odpovídají běžným standardům.	

Další komentáře a hodnocení
<i>Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a</i>

funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Předložená práce se zabývá numerickou simulací proudění stlačitelné tekutiny v rázové trubici pomocí tzv. SPH metody. Ta patří mezi alternativní numerické metody inspirované částicovým přístupem či tzv. „partition of unity“. Jak je v práci uvedeno, SPH metoda byla navržena roku 1977 pro simulace astrofyzikálních dějů. Později byla aplikována na celou řadu problémů. Mezi její hlavní přednosti patří snadná implementace pro případ proudění v časově závislých oblastech či pro případy proudění s volnou hladinou. Řešení Sodova problému (tj. proudění v rázové trubici) nepatří mezi typické problémy pro SPH metodu. To se nakonec ukazuje i v předložené práci, kdy jednoduché Laxovo-Friedrichsovo schéma dává přesnější výsledky v řádově kratším výpočetním čase. Přesto je v práci ukázáno, že pomocí SPH metody lze úspěšně řešit i problémy s rázovými či expanzními vlnami.

Autor v úvodní části podává stručný popis odvození SPH metody pro případ proudění stlačitelné tekutiny, poté formuluje Sodův problém, stručně popisuje základní body implementace a prezentuje výsledky ve srovnání s analytickým řešením a s numerickým řešením získaným Laxovým-Friedrichsovým schématem. Je zde proveden i rozbor přesnosti vzhledem k počtu použitých částic resp. Počtu bodů sítě a rozbor časové náročnosti výpočtu.

Vzhledem k náročnosti vybraného tématu doporučuji hodnocení známkou **A-výborně** a to i přes níže uvedené výhrady, které z části pramení právě z náročnosti tématu.

Výhrady a poznámky:

- Nevhodně zvolené značení ve vzorcích 1.1 a 1.2. Není jasné, co je X a Y , pokud Y jsou aktuální souřadnice, tak by Eulerovský popis měl být zhruba $V=V(Y,t)$ a ne $V(X,t)$.
- Definice Dirackovy distribuce na str. 16 je špatně (resp. značně zjednodušující). Lepší definice vychází např. z teorie distribucí, tj. jako funkcionál na prostoru nekonečně diferencovatelných funkcí s kompaktním nosičem.
- Při zavedení váhové funkce W na str. 16 se neuvádí z jakého prostoru má tato funkce být. Dle (2.3) by měla být alespoň integrabilní.
- Není uvedeno v jakém smyslu je míněna limita ve vztahu (2.4).
- Vzorec (2.10) platí pouze pro x ve vzdálenosti kh od hranice oblasti, přesněji pro x z $\omega - \text{supp}(W)$, kde $-$ je tzv. Minkowského rozdíl.
- Ve vzorci (2.12) (a dále) chybí u ΔV index i .
- Zápis ve vzorci (2.13) je nejasný. Jedná se o divergenci? Pak by ale f měla být vektorová funkce.
- Při definici druhé gradientní formule by bylo vhodné odlišit značení, např. jako $\langle \cdot \rangle_2$ jinak ne vzorec (2.21) špatně srozumitelný.
- Vzorec 2.24 je divergence? Pak f má být vektor a na levé straně chybí skalární součin.
- Vzorec (3.6) vede na soustavu rovnic pro hustoty. Je tomu opravdu tak?
- Jaká je souvislost r_{ij} a x_{ij} ve vzorcích (4.5) a (4.8)?
- V grafech 5.11 by bylo vhodné zakreslit křivku odpovídající n^{-1} resp. h^1 . Pak by bylo možné „odhadnout“ řád přesnosti metody.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uvedte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Jak již bylo uvedeno dříve, práce se zabývá mimořádně obtížným a aktuálním tématem používajícím velmi obtížný matematický aparát. Proto navrhuji hodnocení známkou **výborně** a to i přes řadu výše uvedených nedostatků.

Při obhajobě by měl student zodpovědět následující otázky:

1. Jaký smysl má vzorec (3.6)? Jedná se opravdu o soustavu rovnic?

2. Můžete vysvětlit oscilaci v bodě $x \sim 0.15$ v grafu 5.5 (a dalších)? Souvisí s kontaktní nespojitostí?
3. Jak byl volen časový krok pro SPH metodu? Dle grafu 5.7a se zdá, že náročnost stoupá kvadraticky s počtem částic. To by však spolu s popisem implementace v kapitole 5.1.3 naznačovalo pevnou volbu časového kroku nezávisle na počtu částic. Bylo tomu opravdu tak?

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **A** - výborně.

Datum: 17.8.2020

Podpis:

